

KPSS

GENEL YETENEK / GENEL KÜLTÜR

COĞRAFYA

Çıkmamış
Sorular

ÇIKMAMIŞ SORULAR KPSS - COĞRAFYA SORU BANKASI

Yayın Koordinatörü
Selim IŞIK

Yazarlar
Komisyon

ISBN
978-605-73968-6-0

Baskı

© COPYRIGHT AKADEMİ DENİZİ YAYINCILIK

Bu kitabın her türlü yayım hakkı Akademi Denizi Yayıncılık'a aittir. Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası hükümleri gereğince kaynak gösterilerek bile olsa alıntı yapılamaz, herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, genel ağ ve diğer elektronik ortamlarda yayımlanamaz.

AKADEMİ DENİZİ YAYINCILIK

 Saray Mah. Fatih Sultan Mehmet Blv. No: 316
Kahramankazan / ANKARA

 T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No
52497

 0552 518 06 06

 akademideniziyayincilik@hotmail.com

 www.akademidenizi.com.tr

TÜRKÇE

TARİH

COĞRAFYA

ANAYASA

İÇİNDEKİLER

■ Türkiye'nin Coğrafi Konumu	5
■ Türkiye'nin Yeryüzü Şekilleri: İç Kuvvetler	25
■ Türkiye'nin Yeryüzü Şekilleri: Dış Kuvvetler	37
■ Türkiye'nin İklimi	49
■ Türkiye'nin Bitki Örtüsü ve Toprak Yapısı	73
■ Türkiye'de Nüfus ve Yerleşme	85
■ Türkiye'de Nüfus ve Yerleşme	113
■ Türkiye'de Tarım	121
■ Türkiye'de Hayvancılık	145
■ Türkiye'de Ormancılık	157
■ Türkiye'de Ticaret	161
■ Türkiye'de Turizm	177
■ Türkiye'nin Madenleri	193
■ Türkiye'de Sanayi	209
■ Türkiye'de Ulaşım	221
■ Türkiye'nin Kıyı Bölgeleri	233
■ Türkiye'nin İç Bölgeleri	245
■ Tarama Testi	253

AKADEMi
DENiZi

TÜRKİYE'NİN COĞRAFI KONUMU

1.

Yukarıdaki Türkiye haritası üzerinde işaretlenen kentler hakkında aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) İzmir'in yerel saati en ileridir.
B) Sinop kıyılarındaki tuzluluk oranı en azdır.
C) 21 Mart'ta hepsinde gece ve gündüz süresi eşittir.
D) Antalya yıl boyunca güneş ışınlarını daha dik açıyla alır.
E) Ankara'da yıllık ve günlük sıcaklık farkı daha fazladır.

2. Konya, Karaman, İstanbul, Edirne ve İzmir'in haritaları eşit boyutlardaki sayfalara çizilmiştir. Haritaların boyutları aynı olduğuna göre, hangi ilin haritasının çiziminde kullanılan ölçek daha küçüktür?

- A) İstanbul B) Konya C) Edirne
D) İzmir E) Karaman

3. İki meridyen arası kuş uçuşu mesafe Ekvator'da 111 km'dir. Bu mesafe Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe azalır. Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen duruma bağlı olarak ortaya çıkmamıştır?

- A) Sinop'ta iki meridyen arası kuş uçuşu mesafenin Afyon'dan az olması
B) Türkiye'de aynı boylam üzerinde yer alan Sivas ve Kahramanmaraş'ın Başlangıç Meridyeni'ne uzaklıklarının farklı olması
C) 30° doğu boylamı üzerinde yer alan Bilecik ve Kütahya'da 600 km doğuya gidildiğinde farklı sayıda boylamın geçilmesi
D) Ankara'da yerel saatin İstanbul'dan ileri olması
E) Türkiye'de iki meridyen arası kuş uçuşu mesafenin ortalama 85-86 km arasında değişmesi

4. I. Dört mevsimin belirgin olarak yaşanması
II. 21 Haziran'daki gündüz süresinin yaklaşık 16 saat sürmesi
III. Dağların yıl boyunca güney yamaçlarının daha sıcak olması
IV. Ulaşım ağlarının daha çok doğu-batı yönünde gelişmiş olması

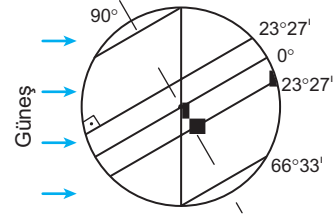
Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin Kuzey Yarımküre'nin orta kuşağında yer aldığını gösterir?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve III E) II ve IV

5. Renklendirme yöntemiyle çizilmiş bir Türkiye fiziki haritasında aşağıdaki ovalardan hangisi diğerlerinden farklı bir renkle gösterilir?

- A) Çukurova B) Gediz C) Bafra
D) Konya E) Çarşamba

6. Aşağıdaki şekilde, Dünya'nın Güneş etrafındaki hareketi sırasında belirli bir tarihte oluşan konumu gösterilmiştir.

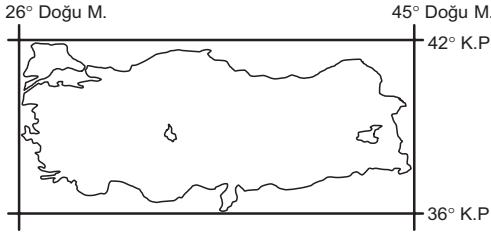

Dünya gösterilen konumdayken aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de gerçekleşen bir durum değildir?

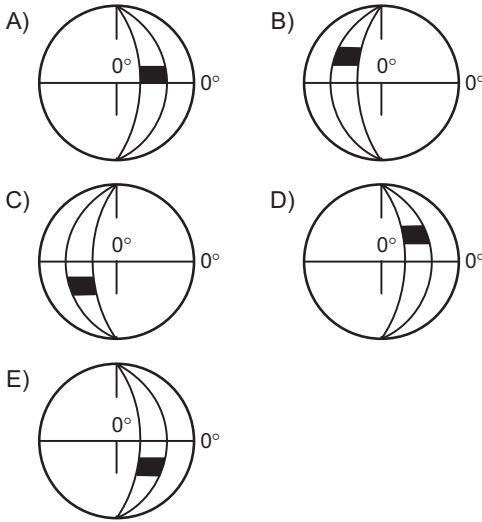
- A) Rize'de bu tarihten sonra gündüzler kısaltmaya, geceler uzamaya başlar.
B) Sinop'ta en uzun gündüz yaşanır.
C) Ankara güneş ışınlarını yıl içinde alabileceği en büyük açılarla alır.
D) Antalya yıl içindeki en kısa gecesini yaşar.
E) Kars'ta yıl içindeki en uzun gölge boyu oluşur ve bu tarihten sonra gölge boyları kısaltmaya başlar.

7. Aşağıdaki haritada Türkiye'nin sınırlarından geçen paralel ve meridyenler gösterilmiştir.

Buna göre, Türkiye'nin dünya üzerinde bulunduğu yer aşağıdaki model kürelerden hangisinde doğru olarak gösterilmiştir?

8. Aşağıdaki tabloda X, Y ve Z kentlerinin 21 Haziran ve 21 Aralık'ta gece uzunlukları gösterilmiştir.

	21 Haziran	21 Aralık
X kenti	13	11
Y kenti	10	14
Z kenti	5	19

Buna göre, X, Y ve Z kentleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) X kenti Ekvator'a Y'den daha yakındır.
 B) Z kenti Kuzey Yarımküre'dedir.
 C) Y kenti güneş ışınlarını yıl boyunca Z kentinden daha büyük açılarla alır.
 D) X kentinde gece-gündüz süre farkı en azdır.
 E) Y kenti Güney Yarımküre'de yer alır.

9. • X merkezinde çizgisel hız Y merkezinden daha fazladır.
 • X merkezinde iki meridyen arası kuş uçuşu mesafe Y merkezinden daha fazladır.

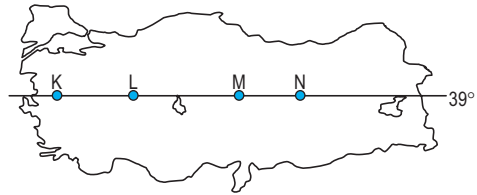
Buna göre, X ve Y merkezleri için aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) X merkezi Güney Yarımküre'de yer alır.
 B) Y merkezinde yerel saat X merkezinden daha ileridir.
 C) X merkezi güneş ışınlarını yıl içinde iki defa dik açıyla alır.
 D) X merkezinin üzerinde bulunduğu paralel dairesinin çevre uzunluğu Y merkezinkinden fazladır.
 E) X merkezinde dört mevsim belirgin olarak yaşanır.

10. Aşağıdakilerden hangisi aynı boylamda yer alan iki noktanın farklı enlemlerde yer aldığını gösterir?

- A) Başlangıç Meridyeni'ne olan uzaklığının farklı olması
 B) İklim çeşitliliklerinin az olması
 C) Yaz mevsimini aynı dönemde yaşamaları
 D) Gece gündüz süre farkının aynı olması
 E) Yerel saatlerinin aynı olması

- 11.

Yukarıdaki haritada verilen K, L, M ve N noktaları için aşağıdakilerden hangisi yıl boyunca aynı değildir?

- A) Öğle vakti güneş ışınlarının gelme açısı
 B) Ekvator'a kuş uçuşu uzaklık
 C) Gece gündüz süre farkı
 D) 21 Haziran tarihinde gündüz süresi
 E) Gece ile gündüz arasındaki sıcaklık farkı

TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU

1. İzmir batıda olduğu için yerel saati en ileri değil en geridir. Ayrıca;
Sinop en kuzeyde yer aldığı için kıyılarındaki tuzluluk oranı en azdır.
21 Mart'ta tüm dünyada gece ve gündüz süresi eşittir.
Antalya en güneyde olduğu için yıl boyunca güneş ışınlarını daha dik açıyla alır.
Ankara ise daha karasal olduğu için yıllık ve günlük sıcaklık farkı daha fazladır.

(Cevap A)

2. Eşit sayfaların tamamı kullanılacak şekilde iki farklı yerin haritası çizildiğinde gerçek alanı fazla olan yer, daha fazla küçültülmüş olur. Örneğin Dünya ile Türkiye'nin haritaları eşit büyüklükteki sayfalara çizildiğinde dünya haritası daha fazla küçültülmüş olur. Bu durumda dünya haritasının ölçeği, Türkiye haritasının ölçeğine göre daha küçüktür. Buna göre en geniş yüz ölçüme sahip olan Konya haritasının çiziminde kullanılan ölçek daha küçüktür.

(Cevap B)

3. Meridyenlerin kutuplarda birleşme özelliği vardır. Bu yüzden iki meridyen arası mesafe ekvatorдан kutuplara doğru gidildikçe daralır. Meridyenler en geniş aralığa ekvator üzerinde ulaşırlar. Ancak bu durum doğunun yerel saatinin ileri olmasını değiştirmez. Yerel saat farkı günlük hareket sonucunda ortaya çıkar.

(Cevap D)

4. Türkiye, kuzey yarım kürede ve orta enlemlerde yer alır. Bu nedenle;
- Yıl içinde dört mevsimi belirgin olarak yaşar.
 - Dağların yıl boyunca güneye bakan yamaçları daha sıcaktır.
 - 21 haziranda yaklaşık 16 saat süreyle en uzun gündüzünü yaşar.

(Cevap D)

5. Renklendirme yöntemi ile hazırlanan fiziki haritalarda yeryüzü şekillerinin yükselti basamakları renklerle gösterilir. Yükseltisi deniz seviyesine yakın yerler yeşil, yükseltinin arttığı yerler sarı, kahverengi ve bu renklerin tonları ile gösterilir. Bu yöntemle hazırlanan haritalarda renk, ova ve plato gibi yerleri değil sadece yükseltiyi gösterir. Buna göre diğerleri deniz seviyesinde iken orta yükseltide olan Konya Ovası farklı renkle boyanacaktır.

(Cevap D)

6. Soruda verilen şekilde dünyanın 21 haziran tarihindeki konumu gösterilmiştir. Bu tarihte;

- Güneş ışınları, öğle vakti Kuzey Yarım Küre'de bulunan Yengeç Dönencesi'ne dik açıyla düşer.
- Yengeç Dönencesi'nde öğle vakti, düz zeminlerdeki cisimlerin gölgesi oluşmaz.
- Bu tarihten itibaren Kuzey Yarım Küre'de yaz, Güney Yarım Küre'de ise kış mevsimi yaşanmaya başlar.
- Kuzey Yarım Küre'de en uzun gündüz, en kısa gece; Güney Yarım Küre'de ise en uzun gece, en kısa gündüz yaşanır.
- Bu tarihten sonra Kuzey Yarım Küre'de gündüzler kısaltmaya, geceler uzamaya; Güney Yarım Küre'de ise geceler kısaltmaya, gündüzler uzamaya başlar.
- Aydınlanma çemberi kutup dairelerinden teğet geçer. Bu yüzden Kuzey Kutup Dairesi'nde 24 saat gündüz, Güney Kutup Dairesi'nde ise 24 saat gece yaşanır.
- Güneyden kuzeye doğru gidildikçe gündüz süreleri uzar.

Buna göre bu tarihte Kars'ta yaz yaşanacağından en uzun gölgenin ölçüldüğü söylenemez.

(Cevap E)

7. Sorudaki haritada Türkiye'nin sınırlarından geçen paralel ve meridyenler gösterilmiştir.

Buna göre, Türkiye'nin dünya üzerinde bulunduğu yer; kuzey yarım kürede, başlangıç meridyeninin doğusunda ve dönenceler dışında olmalıdır.

(Cevap D)

8. Sorudaki tabloda gündüz süresi değil gece süresi gösterilmiştir. Buna göre kuzey yarım küre 21 haziranda en kısa gece 21 aralıkta ise en uzun gece yaşayacaktır. O halde Y kenti kuzey yarım kürede yer almalıdır.

(Cevap E)

9. Ekvatorda çizgisel hız en fazladır. Ekvatorda iki meridyen arası mesafe en geniştir. Buna göre X merkezi ekvatora daha yakın olmalıdır. Ayrıca ekvattan kutuplara doğru paralellerin boyları kısalır. Buna göre X in yer aldığı paralel daha uzun olmalıdır.

(Cevap D)

10. Aynı boylam üzerinde yer alan tüm noktaların yerel saatleri aynıdır. Fakat başlangıç meridyenine olan uzaklıkları aynı değildir. Çünkü meridyenler kutuplara doğru birbirlerine yaklaşır, aralarındaki mesafe kısalır. Bu yüzden farklı enlemde olup aynı boylamdaki noktaların başlangıç meridyenine olan uzaklıkları aynı değildir.

(Cevap A)

11. Sorudaki haritada verilen K, L, M ve N noktaları aynı enlemde yer alırlar. Bu yüzden;

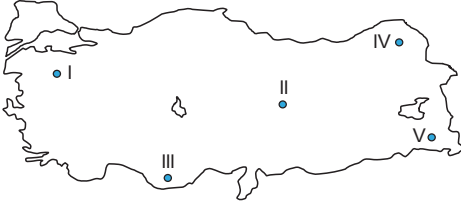
- öğle vakti güneş ışınlarının gelme açısı,
- Ekvator'a kuş uçuşu uzaklık,
- gece gündüz süre farkı,
- 21 Haziran tarihinde gündüz süresi gibi özellikleri sürekli aynıdır. Ancak bu noktaların karasal ve denizellik özellikleri farklı olacağından gece ile gündüz arasındaki sıcaklık farklarının aynı olacağı söylenemez.

(Cevap E)

TÜRKİYE'NİN YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ: DIŞ KUVVETLER

1. Kaynağını karstik kaynaklardan alan akarsular bol miktarda kireç, tuz gibi malzemeler taşır.

Buna göre yukarıda verilen işaretli yerlerden hangisinde yer alan akarsuların daha fazla kireç taşıması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Mağara ve tünel gibi yer altı boşlukların çökmesiyle oluşan depremlere çöküntü depremi denir. Bu tür depremler karstik arazinin yaygın olduğu alanlarda daha çok görülür.

Buna göre haritada koyu renkle belirtilen alanlardan hangisinde çöküntü depremlerinin daha sık görülmesi beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Anadolu III. Jeolojik zamanda büyük bir göl ile kapılıydı. O dönemden kalma, gölün tabanında biriken killi tabakalar, günümüzde halen bazı alanlarda görülmektedir. Bu alanlardaki toprak örtüsünde yaz aylarında, kil oranı yüksek olduğu için derin çatlaklar oluşur.

Bu parçada açıklanan toprak örtüsü türü, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kolüvyal B) Regosol C) Litosol
D) Vertisol E) Halomorfik

- 4.

Yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilen kentlerin yağış miktarları ve yer şekilleri göz önüne alınırsa hangisinde heyelan ya da toprak kayması riskinin daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) İzmir B) Edirne C) Konya
D) Şanlıurfa E) Rize

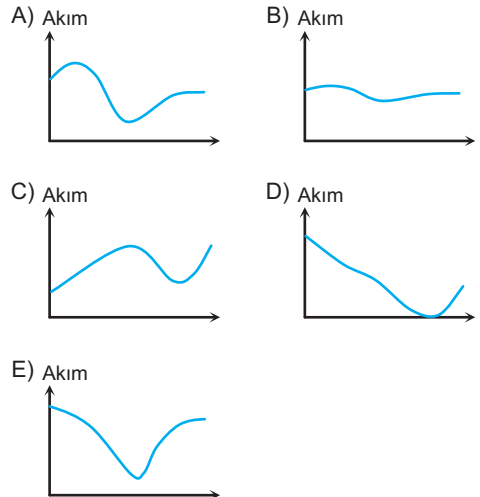
5. Delta ovaları, akarsuların taşıyıp biriktirdiği alüvyon topraklardan oluşur.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritasında işaretlenen alanlardan hangisinde alüvyon toprakların yaygın olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıda akım grafikleri verilen akarsulardan hangisinin rejimi daha düzenlidir?

7. Kimyasal çözümlerin yaygın olduğu yerlerde toprak oluşumu hızlı iken mekanik çözülmenin yaygın olduğu yerlerde toprak oluşumu gecikir.

Bölge	Yıllık sıcaklık farkı	Yıllık toplam yağış miktarı
I	4°C	460 mm
II	6°C	1240 mm
III	10°C	380 mm
IV	15°C	240 mm
V	18°C	755 mm

Buna göre yukarıdaki tabloda bazı iklim özellikleri verilen bölgelerden hangisinde toprak oluşumu daha hızlıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Akdenizde yer alan akarsuların büyük kısmının akım değerleri yaz aylarında azalırken, bazılarının ki yüksektir. Bu durumun en önemli nedeni, bu akarsuların karsti kaynaklardan gelen yeraltı sularıyla beslenmeleridir.

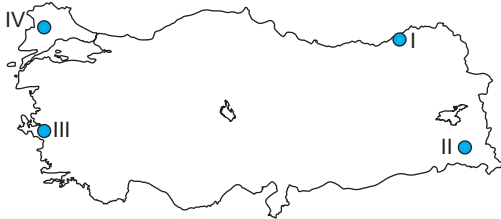
Yukarıdaki açıklamaya, Akdeniz'e dökülen;

- I. Manavgat,
II. Köprüçay,
III. Asi

akarsulardan hangileri örnek olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız III B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

9. IV. Jeolojik zamanın başlarında yüksek dağlarımızda oluşan buzullar, sirk adı verilen çanakları oluşturmuştur. Buzulların erimesinden sonra bu çukur alanların suyla dolması sonucunda buzul (sirk) gölleri meydana gelmiştir.

Kapladıkları alan çok az olan bu göllerin, haritada işaretlenen yerlerden hangilerinde görüldüğü söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. Türkiye'nin havzalarından hangisinde yer alan akarsular, sularını denize ulaştırılmaz?

- A) Karadeniz B) Akdeniz C) Ege
D) Basra Körfezi E) Hazar Denizi

11. Türkiye'nin; Tuz, Burdur, Eber, Akşehir, İznik, Sapanca, Ulubat, Manyas gibi gölleri kıvrılma ve kırılma hareketleri sırasında oluşan çukur alanlarda suların birikmesi sonucunda meydana gelmiştir.

Buna göre, söz konusu göller, oluşumuna göre hangi sınıfa dahil edilirler?

- A) Karstik göl B) Alüvyal set gölü
C) Tektonik göl D) Volkanik göl
E) Buzul gölü

12. Samsun'u Bafra ilçesi, Kızılırmak Nehri'nin oluşturduğu delta ovasının güneyinde ve nehrin vadi tabanında kurulmuştur.

Buna göre, Bafra ve çevresindeki en yaygın toprak türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alüvyal B) Terra-rossa C) Laterit
D) Padzol E) Çernezyom

13. Türkiye'deki akarsuların genel özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Rejimleri düzensizdir.
B) Denge profiline ulaşmamışlardır.
C) Hidroelektrik enerji potansiyelleri fazladır.
D) Üzerlerinde taşımacılık ve ulaşım yaygın olarak yapılır.
E) Uzun doğrultuları dağların uzanışına göre şekillenmiştir.

TÜRKİYE'NİN YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ: DIŞ KUVVETLER

1.

- Kireç taşı üzerindeki karst şekilleri
- Gips üzerindeki karst şekilleri

Yukarıdaki haritada Türkiye'deki karstik arazilerin dağılışı gösterilmiştir. Bu haritaya göre (III nolu alan) Taşeli Platosu'ndaki akarsular daha çok kireç taşır.

(Cevap C)

2.

Mağara ve tünel gibi yer altı boşlukların çökmesiyle oluşan depremlere çöküntü depremi denir. Bu tür depremler karstik arazinin yaygın olduğu alanlarda daha çok görülür. Türkiye'de en yaygın karstik arazilere ise Taşeli Platosu'nda (II nolu alan) rastlanır.

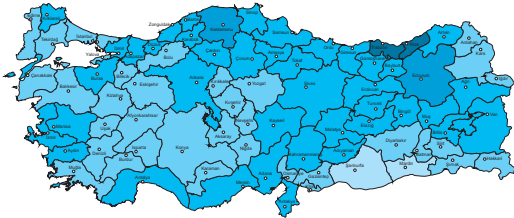
(Cevap B)

3.

Soruda açıklanan killi ve kireçli arazide oluşan bu topraklara vertisol denir. Kurak dönemde kilden dolayı toprakta 5 ile 10 cm arasında değişen genişlikte ve bir metreyi bulan derinlikte çatlaklar oluşmaktadır. Çatlağın çevresindeki topraklar zamanla çatlağa dökülür. Yağışlı dönemde bünyesine su alan bu killer, şişerek yüzeye çıkar ve kabartılar oluşturur. Bu nedenle vertisollere dönen topraklar da denir.

(Cevap D)

4.

- 1000 - 1200
- 500 - 1000
- 100 - 500
- 10 - 100
- 1 - 10

Yukarıdaki haritada Türkiye'deki heyelan olaylarının dağılışı gösterilmiştir. Buna göre Rize'de heyelan riski yüksektir. Bu durum üzerinde engebe ve yağış şartları etkilidir.

(Cevap E)

5.

Delta ovaları, akarsuların taşıyıp biriktirdiği alüvyon topraklardan oluşur. Buna göre, sorudaki Türkiye haritasında işaretlenen alanlardan Türkiye'nin en büyük delta ovası olan II nolu yerdeki Çukurova'da alüvyon toprakların yaygın olduğu söylenebilir.

(Cevap B)

6.

Akarsulardan bazıları yıl boyunca bol su taşır ve seviyesinde fazla bir değişiklik olmaz. Bu tür akarsulara rejimi düzenli akarsular denir. Gür kaynaklarla beslenen ve her mevsim yağış alan yerlerdeki akarsuların rejimleri düzenlidir. Örneğin ekvatorial iklim bölgesinde yer alan Amazon ve Kongo, rejimi düzenli akarsulardandır. Ülkemiz akarsuları ise genelde düzensiz rejimlidir.

(Cevap B)

7.

Su, gazlar ve sıcaklığın etkisiyle kayalarda meydana gelen çözünmeye kimyasal çözünme denir. Bu tür ayrışmanın görüldüğü yerlerde toprak oluşumu hızlıdır. Özellikle suyun çok olduğu yerlerde bu tür çözünme fazladır. Bu nedenle her mevsimin yağışlı, yıllık toplam yağış miktarının fazla, yıllık sıcaklık ortalamasının yüksek ve yıllık sıcaklık farkının az olması, kimyasal çözünmeyi hızlandırmaktadır.

(Cevap B)

8.

Kaynak sularıyla beslenen akarsular, bulunduğu havzanın yağış rejiminden kısmen etkilenir. Beslenmesinde daha çok kaynağa ait debinin etkili olduğu bu akarsuların akım grafiği yıl içinde çok fazla değişmez. Türkiye'de özellikle Batı Toroslar ile Orta Toroslar'dan doğan ve Akdeniz'e dökülen akarsuların bazıları (Manavgat, Göksu, Köprüçay vb.) karstik kaynaklarla beslenmektedir. Ancak Asi Nehri sınırlarımız dışından doğar ve bu tür özellik taşımaz.

(Cevap C)

9. Matematik konum özelliklerinden dolayı Türkiye'de buzulların etkili olduğu alanlar oldukça sınırlıdır. Geçmiş jeolojik dönemlerde yaşanan iklim değişimlerinden dolayı buzulların meydana getirdiği yeryüzü şekillerine 2000 m'den daha yüksek alanlarda rastlanır. Bugünkü iklim şartlarına bağlı olarak kalıcı kar sınırı, ülkemizde 3000 metrenin üzerinde görülmektedir. Bu nedenle buzullara ve bunların oluşturduğu şekillere Ağrı, Erciyes, Kaçkar (I nolu alan), Toros, Buzul (II nolu alan) gibi dağların yüksek kesimlerinde rastlanır.

(Cevap B)

10. Soruda geçen Hazar Denizi aslında bir göldür. Etrafı kara ile çevrilidir. Denizlere bağlantısı bulunmaz. Bu yüzden Hazar Denizi'ne dökülen akarsular kapalı havza özelliği gösterir.

(Cevap E)

11. Anadolu'nun jeolojik oluşumu sırasında tektonik hareketler sonucu meydana gelmiş çanakların bir kısmına suların dolmasıyla tektonik göller oluşmuştur. Bu göllerden biri olan Tuz Gölü, sahip olduğu derinliğin az olması ve yazın görülen şiddetli buharlaşma nedeniyle yıl içinde yüz ölçümü bakımından değişiklik gösterir. Ayrıca çevresindeki araziye oluşturan kayaçların bünyesinde bulunan tuzlar akarsular ile göle taşındığı için gölün suyu oldukça tuzludur. Göller Yöresi'nde bulunan Beyşehir Gölü de tektonik oluşumlu bir göldür. Fakat bu göl, sahip olduğu gideğeni yardımıyla fazla sularını boşaltabildiği için tatlı su özelliği gösterir. Tuz Gölü ile Beyşehir Gölü'nün dışında Burdur, Acıgöl, Akşehir, Eber, İznik, Uluabat, Manyas ve Sapanca gölleri de tektonik göllere örnek verilebilir.

(Cevap C)

12. Sorudaki açıklamaya göre Çarşamba Ovası'nda alüvyal topraklar bulunur. Bu topraklar akarsuların taşıdığı malzemelerin delta ovalarında (Çukurova, Çarşamba, Bafra vb.) veya iç kesimlerdeki düzlük alanlarda (Bursa, Erzurum ovaları vb.) birikmesiyle oluşur. Mineral bakımından zengin olan bu topraklar, tarım için oldukça elverişlidir.

(Cevap A)

13. Türkiye'nin genellikle yarı kurak iklim koşullarına ve küçük akarsu havzalarına sahip olması, akarsuların debilerinin düşmesine neden olmuştur.

- Türkiye'de genellikle yağış rejiminin düzensiz olması, akarsu rejimlerinin de düzensiz olmasına neden olmuştur.
- Türkiye'deki akarsular genellikle derin ve dar vadilerde hızlı bir akışa sahiptir. Bu durum; ülke arazisinin genç oluşumlu, yüksek ve engebeli olmasından kaynaklanmaktadır.

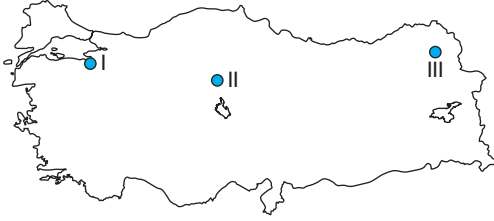
Yukarıda açıklanan özelliklerinden dolayı Türkiye'nin akarsuları ulaşım ve taşımacılığa elverişli değildir.

(Cevap D)

TÜRKİYE'DE HAYVANCILIK

1.

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak koyu renklerle gösterilen alanlarda aşağıda verilen hayvancılık faaliyetlerinden hangileri yoğun olarak yapılır?

	I	II	III
A)	Kümes	Büyükbaş	İpek böceği
B)	İpek böceği	Arıcılık	Küçükbaş
C)	Küçükbaş	İpek böceği	Arıcılık
D)	İpek böceği	Küçükbaş	Büyükbaş
E)	Balıkçılık	İpek böceği	Arıcılık

2. Türkiye'de küçükbaş hayvancılık faaliyetinin yaygın olarak yapıldığı bir yöre için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ormanlar geniş yer kaplar.
- B) Ulaşım koşulları elverişlidir.
- C) Bozkırlar yaygın olarak görülür.
- D) Sanayi gelişmiştir.
- E) Nüfus yoğunluğu fazladır.

3. Türkiye'de mera ve gür otlaklara bağlı olarak yetiştirilen sığırın sayı olarak bölgelere göre büyük farklılıklar göstermesi aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Et tüketiminin az olması
- B) Akarsu ağının sık olması
- C) Bitki örtüsünün bölgeler arası farklılık göstermesi
- D) Nüfus yoğunluğunun farklılık göstermesi
- E) Dağların doğu batı yönlü uzanması

4. Türkiye'de otlak ve çayırların azalması, tarım alanlarının ise giderek artması aşağıdakilerden hangisi ile ilgilidir?

- A) Gübrelemenin artırılması
- B) Nüfus yoğunluğu
- C) Tarım ürünlerinin ihracatının fazla olması
- D) Makine kullanımının yaygınlaşması
- E) Yazların kurak geçmesi

5. • Hayvan soylarının ıslah edilmesi
• Ahır hayvancılığının yaygınlaştırılması
• Hayvancılıkta modern yöntemlerin kullanılması

Yukarıda verilen etkinlikler aşağıdakilerden hangisine yönelik olabilir?

- A) Hayvan sayısını artırma
- B) Mera alanlarını artırma
- C) Hayvanlardan elde edilen et ve süt verimini artırma
- D) Çiftçi sayısını artırma
- E) Hayvancılık faaliyetini devlet kontrolüne alma

6. Karadeniz'de balıkçılığın gelişmesinin;

- I. enlem,
- II. tuzluluk oranı,
- III. oksijen oranı

gibi nedenlerden hangilerine bağlı olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

7. I. Menteşe Yöresi
II. Artvin Yöresi
III. Niğde Yöresi

Yer şekilleri ve bitki örtüleri dikkate alındığında, yukarıdaki yörelerden hangilerinde arıcılık faaliyetinin yaygın olması beklenir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

8. Türkiye'de otlak alanların azalması;
I. büyükbaş,
II. küçükbaş,
III. kümes
hayvancılık faaliyetlerinden hangilerini olumsuz etkilemez?
- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

9. Aşağıdaki şemada insan etkinliklerine bağlı olarak bir göldeki balıkçılık faaliyetlerinin bozulmasına yol açan olaylar zinciri gösterilmiştir.

Göl kıyısına kurulan fabrikalar sıvı atıklarını arıtmadan göle boşaltmaktadır.

Göl suyunun kimyasal özelliği değişmektedir.

Göldeki birçok mikroorganizma ve bitki türü yok olmaktadır.

Balık türleri ve miktarları azalmaktadır.

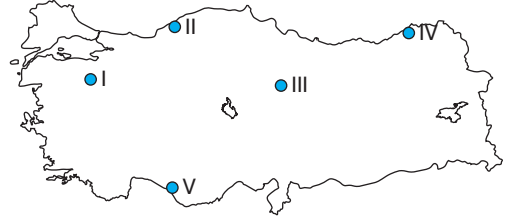
Göl, balık üretiminde önemini yitirmektedir.

Bu aşamaların, Türkiye'nin aşağıda verilen göllerinin hangisinde **daha ileri** seviyede olduğu söylenebilir?

- A) Sapanca Gölü B) Çıldır Gölü C) Tuz Gölü
D) Uzungöl E) Nemrut Gölü

10. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de büyükbaş hayvancılık faaliyetinin yaygın olarak yapıldığı alanların özelliklerinden biri **değildir**?
- A) Gür çayırların bulunması
B) Yağış miktarının fazla olması
C) Doğal bitki örtüsünün bozkır olması
D) Yaz mevsiminin kısa sürmesi
E) Meraların yaygın olması

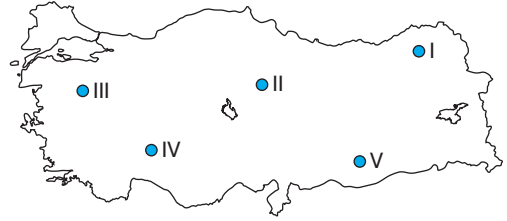
- 11.

Yukarıdaki haritada koyu renkle gösterilen alanların hangisinde kıl keçisi yetiştiriciliği faaliyeti yaygın olarak yapılır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Türkiye'de yaz mevsiminin kurak geçtiği ve doğal bitki örtüsünün bozkır olduğu yerlerde daha çok küçükbaş hayvancılık yapılır.

Buna göre, yukarıdaki Türkiye haritası üzerinde koyu renkle gösterilen alanların hangisinde küçükbaş hayvancılığın yaygın olduğu **söylenemez**?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Türkiye'nin büyükbaş hayvancılığıyla ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi **doğrudur**?

- A) Et ve süt verimleri yüksek olan ırklar çoğunlukta-
dır.
B) Büyükbaş hayvancılık için uygun otlaklar giderek
artmaktadır.
C) Küçükbaş hayvancılığa göre daha yaygın bir et-
kinliktir.
D) Besicilik ve ahır hayvancılığı, büyük kentlerin ya-
kın çevresinde gelişmiştir.
E) Dış satımda canlı büyükbaş hayvanların payı faz-
ladır.

TÜRKİYE'DE HAYVANCILIK

1. Sorudaki haritada, I numara ile gösterilen Güney Marmara'da; ipek böcekçiliği, II numara ile gösterilen İç Anadolu'da; küçükbaş hayvancılık, III numara ile gösterilen Erzurum – Kars'ta; büyükbaş hayvancılık yaygındır.

(Cevap D)

2. Türkiye'de doğal ortam koşulları ve sosyoekonomik nedenlere bağlı olarak küçükbaş hayvan sayısı çoktur. Özellikle iç kesimlerde etkili olan yarı kurak iklim koşulları ile bozkır bitki örtüsünün varlığı, koyun yetiştiriciliğinin yaygın olarak yapılmasına imkân sağlamaktadır. Koyun, bozkır bitki örtüsüne uyum göstermiş bir hayvandır. Bu nedenle daha çok ülkemizin iç kesimlerinde beslenmektedir. Van, Konya, Şanlıurfa ve Ağrı en fazla koyun beslenen illerdir.

(Cevap C)

3. Türkiye'de hayvancılık geleneksel ve modern hayvancılık olmak üzere iki yöntemle yapılır. Geleneksel hayvancılıkta üretim doğa koşullarına bağlıdır. Hayvanlar, meralarda beslenir. Yağışlı yıllarda ot verimine bağlı olarak hayvansal ürünlerin üretimi artarken az yağışlı yıllarda üretim azalmaktadır. Bu durum aynı zamanda hayvan sayılarının da bölgeler arasında farklılaşmasına neden olmuştur.

(Cevap C)

4. Tarım makinelerinin tarım alanlarını işleyecek sayıya ulaşmış olmasına tarımda makineleşme denir. Tarım makineleri içinde önem bakımından ilk sırada traktör yer almaktadır. Geçmişte Türkiye'nin tarımda makineleşmeye yönelik en önemli sorunlarından biri traktör sayısının yetersiz olmasıydı. Ancak son yıllarda yaşanan gelişmelere bağlı olarak hektar başına düşen traktör sayısı kayda değer bir artış göstermiştir. Ülkemizde tarımda makineleşmeye bağlı olarak çayır ve meraların bir bölümünün tarım alanına çevrilmesi, tarım arazilerini genişletirken hayvancılığı olumsuz etkilemektedir.

(Cevap D)

5. Modern hayvancılıkta yüksek verim elde edilen hayvan cinsleri ahırlarda beslenir. Bu tür hayvancılıkta verimi artıracak yem türleri kullanılır. Hayvan sağlığına dikkat edilir. Bu nedenle modern hayvancılıkta verim yüksektir. Modern ahırlarda gerçekleştirilen bu etkinliğe besi hayvancılığı da denir. Son yıllarda ülkemizde besi hayvancılığının gelişmesine yönelik adımlar atıldığı görülmektedir. Türkiye'de hayvansal üretimde görülen düşük verimin nedeni, yerli hayvan ırklarına ait et ve süt veriminin düşük olmasıdır. Bu hayvan ırklarından daha yüksek verim elde etmek için yapılması gereken teknik çalışmalara ıslah etme denir. Türkiye'nin değişik yerlerinde ıslah istasyonları, araştırma merkezleri ve üretime çiftlikleri kurulmuştur. Manisa Islah İstasyonu, Bursa Karacabey Harası Sığır ve Koyun Islah İstasyonu bu kuruluşlara örnek verilebilir.

(Cevap C)

6. Düşük tuzluluk ve yüksek oranda oksijen içeren serein suları, çok sayıda akarsuyun taşıdığı bol miktarda plankton Karadeniz'in balık miktarı bakımından zengin olmasını sağlamıştır. Bu nedenle ülkemizde avlanan balıkların büyük bir kısmı Karadeniz'den elde edilir.

(Cevap E)

7. Türkiye'de arıcılık, hemen her yörede gerçekleştirilen bir etkinliktir. Türkiye'de bitki çeşidinin fazla ve bu bitkilerin önemli bir kısmının endemik olması, ülkemizde arıcılığın gelişmesini sağlamıştır. Türkiye'nin bal üretiminde yıllardır, Muğla ve Ordu ilk sırada yer almaktadır. Bu illerin yanı sıra Adana, Aydın, Niğde, Artvin, Mersin, Sivas ve Balıkesir de bal üretiminde önemli bir yere sahiptir.

(Cevap E)

8. Ülkemizde ticari amaçla en çok beslenen kümes hayvanı tavuktur. Tavuk besiciliği, daha çok büyük tüketim merkezlerine yakın yerlerde gelişmiştir. Bolu, Manisa, Balıkesir ve Sakarya et tavuğu besiciliğinde ilk sıralarda yer alan illerdir. Buna göre kümes hayvancılığının otlak alanları ile değil daha çok pazar alanları ile ilgisi bulunmaktadır.

(Cevap B)

9. Soruda verilen açıklamada, insan etkinliklerine bağlı olarak bir göldeki balıkçılık faaliyetlerinin bozulmasına yol açan olaylar zinciri gösterilmiştir. Bu durum Sapanca Gölü'nde daha belirgindir. Çünkü Marmara Bölgesi'nde yer alan bu gölün etrafında sanayi kuruluşları ve yerleşmeler daha yoğundur.

(Cevap A)

10. Türkiye'de büyükbaş olarak en çok beslenen hayvan türü sığırdır. Sığır yetiştiriciliği mera ve besi hayvancılığı şeklindedir. Yazların serin ve yağışlı geçtiği Kuzeydoğu Anadolu'da ve Doğu Karadeniz yaylalarında mera hayvancılığına dayalı sığır yetiştiriciliği gelişmiştir. Bu tür alanların doğal bitki örtüsü de bozkır değil çayırdır.

(Cevap C)

11. Türkiye'de koyundan sonra en çok yetiştirilen küçükbaş hayvan türü olan kıl keçisidir. Devlet, ormanlara verdiği zarar nedeniyle kıl keçisinin sayısını azaltmaya yönelik bir politika izlemektedir. Ancak özellikle V numara ile gösterilen Toroslar gibi dağlık ve engebeli alanlarda halen yaygın olarak görülmektedir.

(Cevap E)

12. Yazların serin ve yağışlı geçtiği, çayır bitki örtüsünün yaygın olduğu Kuzeydoğu Anadolu önemli sığır yetiştirme alanıdır (I numara ile gösterilen Erzurum – Kars).

(Cevap A)

13. Türkiye hayvancılığında et ve süt üretiminin büyük bölümü büyükbaş hayvancılıktan sağlanmaktadır. Nüfusun yoğun olduğu Marmara, Ege, Akdeniz ve İç Anadolu'da ise sığır yetiştiriciliği ahır hayvancılığı şeklinde yapılmaktadır. Örneğin TÜİK 2016 verilerine göre en fazla sığır beslenen il Konya'dır. İklim koşulları ve bitki örtüsü sığır besiciliğine elverişli olmayan Konya'da sığır sayısının fazla olmasının nedeni burada besi hayvancılığının gelişmiş olmasıdır.

(Cevap D)